

3. Krzymkowski, M. (2018). Zmiany w stosunku służbowym funkcjonariuszy państwowej służby cywilnej w II Rzeczypospolitej. [Changes in the service relations of state civil servants in the Second Polish Republic]. *Czasopismo Prawno-Historyczne*, 69(2), 197-206. [in Polish]
4. Przywora, B. (2012). Transformacje ustrojowe polskiej służby cywilnej. [Systemic transformations of the Polish civil service]. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 304 p. Retrieved from: https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/79865/przywora_transformacje_ustrojowe_polskiej_sluzby_cywilnej_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Polish]
5. Mierzwa J. (2012). Starostowie Polski międzywojennej: portret zbiorowy. [Starosts of interwar Poland: a generalized portrait]. Krakow: Towarzystwo Wydawnicze «Historia Iagellonica». URL: Retrieved from: https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/158674/mierzwa_starostwie_polski_miedzywojennej_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Polish]
6. Sprawozdanie komisji administracyjnej o rządowym projekcie ustawy o państwowej służbie cywilnej. [Report of the administrative commission on the government's draft law on the state civil service]. Sejm Ustawodawczy II RP. Druk Nr 2398. [in Polish]
7. Ustawa z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej. [The Law on the State Civil Service of February 17th, 1922]. Dziennik Ustaw. 1922. Nr. 21, poz. 164. [in Polish]

Стаття надійшла до редакції 20.05.2023

УДК: 340.12

DOI: 10.36550/2522-9230-2023-14-21-26

Іванов Іван Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри загальноправових дисциплін
Донецький державний університет внутрішніх справ
e-mail: ivan2908@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0001-6406-8002>

Супрун Володимир Миколайович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Донецький державний університет внутрішніх справ
e-mail: suprunvm17@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-5290-3493>

МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Стаття присвячена аналізу загального розуміння принципу гендерної рівності, окремих історико-правових аспектів трансформації змісту поняття та його нормативне закріплення. Становлення інформаційного суспільства змушує державу та її громадян до суттєвих трансформацій. Попередні історичні періоди характеризувалися значними зрушеннями у багатьох сферах, боротьба за права людини, становлення сучасного розуміння правового статусу особи, боротьба за рівні права чоловіків та жінок – стало однією із визначальних характеристик століття, що минуло. Визнання людини та її прав і свобод на рівні міжнародних стандартів найвищою соціальною цінністю – свідчить про актуальність обраної проблематики. Черговим етапом у розвитку людства вже чітко окреслюється період після початку пандемії коронавірусу (COVID – 19) у 2020 році. Для України додатковим чинником, який впливає на суспільні процеси, стала російська збройна агресія у 2014 році, і повномасштабна війна 2022 року. Протягом 2022-2023 років зафіксовано значну кількість гендернозумовлених воєнних злочинів, а отже, потребує додаткового наукового аналізу система деструктивних чинників у питаннях гендерної рівності і засоби їх подолання. Для виконання поставленої мети та завдань статті є потреба у додатковому аналізі системи міжнародних та національних стандартів у сфері дотримання принципу гендерної рівності.

Актуальність саме гарантій прав та свобод зберігається і дотепер. У юридичній науці це питання представлено досить широко, особливо в умовах зростання державно-правових гарантій статусу особи, фіксація на рівні міжнародних стандартів, підвищення вимог суспільства до держави щодо ефективного гарантування дотримання й реалізації своїх прав

Ключові слова: гендер, гендерна рівність, правовий статус особи.

Ivanov I., Suprun V. INTERNATIONAL AND EUROPEAN STANDARDS FOR OBSERVANCE OF THE PRINCIPLE OF GENDER EQUALITY UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE: SOCIAL AND LEGAL

The article is devoted to the analysis of the general understanding of the principle of gender equality, individual historical and legal aspects of the transformation of the content of the concept and its normative consolidation. The formation of the information society forces the state and its citizens to undergo significant transformations. The previous historical periods were characterized by significant changes in many areas, the struggle for human rights, the formation of a modern understanding of the legal status of a person, the struggle for equal rights of men and women - became one of the defining characteristics of the past century. Recognition of a person and his rights and freedoms at the level of international standards as the highest social value indicates the relevance of the chosen issue. The next stage in the development of humanity is already clearly defined as the period after the start of the coronavirus pandemic (COVID-19) in 2020. For Ukraine, the Russian armed aggression in 2014 and the full-scale war of 2022 became an additional factor affecting social processes. During 2022-2023, a significant number of gender-based war crimes were recorded, and therefore, the system of destructive factors in gender equality issues and means of overcoming them require additional scientific analysis. To fulfill the set goal and tasks of the article, there is a need for additional analysis of the system of international and national standards in the field of compliance with the principle of gender equality.

The relevance of guarantees of rights and freedoms is preserved to this day. In legal science, this issue is presented quite widely, especially in the conditions of the growth of state-legal guarantees of the status of a person, fixation at the level of international standards, increase of society's demands on the state to effectively guarantee the observance and realization of one's rights

Key words: gender, gender equality, legal status of a person

Постановка проблеми. Гендерний дисбаланс простежується в усіх галузях України, в тому числі і у сфері забезпечення соціальним житлом. Красномовно про цей факт говорить те, що відповідно до Глобального звіту про гендерний розрив (Global Gender Gap Report) 2021 згідно з індексом гендерного розриву за останній рік Україна втратила 15 позицій (у порівнянні з 2020) та посіла 74 місце у світі поступившись Об'єднаним Арабським Еміратам та Ботсвані. Цей процес відбувався також в умовах війни, у 2022 році Україна посідає 81 місце, втративши ще 7 позицій [1]. Втім, жодна з країн ще не досягла гендерного паритету за критеріями.

Якщо ж аналізувати рівень гендерних розривів за окремими галузями в Україні, то тут ситуація може виглядати більш оптимістично. Так, наприклад у сфері освіти наша держава посідає 51 місце у світовому рейтингу, подолавши на 99,5% гендерний дисбаланс [1].

Також, на даний час, в Україні відсутні комплексні соціологічні дослідження та статистична інформація стосовно реалізації жінками і чоловіками своїх прав, забезпечення зменшенні гендерного розриву тієї частини українського суспільства, що була змушена імігрувати до інших країн. Поява нової категорії соціально незахищених громадян – внутрішньо переміщених осіб в національному законодавстві. За даними Мінсоцполітики, станом на 6 жовтня 2020 р. в Україні зареєстровано 1 459 302 внутрішньо переміщені особи, з яких 59 відсотків – жінки, зокрема у віці понад 65 років – 65 відсотків жінок [2]. На кінець 2022 р. в Україні зареєстровано понад 4,9 млн. внутрішньо переміщені особи, з яких 59 відсотків – жінки, зокрема у віці понад 65 років – 65 відсотків жінок [3].

На міжнародній арені неабияка увага приділена проблемам гендерної рівності. Зокрема, у більшості зарубіжних країн створено певний алгоритм викоренення гендерного дисбалансу. Ось чому досвід зарубіжних країн є значущим для України, адже зараз наша країна впроваджує нові стандарти законодавства, в тому числі слід врегулювати і цей напрям.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблему правового регулювання гендерної рівності в Україні аналізували та вивчали в своїх дослідженнях такі вітчизняні вчені як: М. Боровцова, С. Вознюк, Т. Ганзицька, І. Грицай, Н. Камінська, В. Малюга, Н. Романова, О. Цимбал та ін.

Мета статті – проаналізувати стан впровадження міжнародних стандартів у сфері забезпечення гендерної рівності в Україні в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш за все, необхідно розглянути нормативно-правові акти, які закріплюють міжнародні стандарти забезпечення гендерної рівності. Так, у статті 2 Загальної декларації прав людини ООН 1948 року вперше на міжнародному рівні закріплено норму про рівність усіх людей: «Кожній людині надаються всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного, соціального чи станового походження, майнового або іншого стану» [4]. Ця норма покликана визначити напрям подальшого розвитку людства та акцентує увагу на тому, що люди є рівними у своїй гідності та правах, незалежно від статі. Проте на превеликий жаль Декларація не була юридично обов'язковим міжнародним документом.

Першим міжнародним актом, який чітко й однозначно закріпив принцип гендерної рівності, став Статут ООН 1945 року. Одним зі своїх завдань, відповідно до його положень, ООН проголосила утвердження віри «в основні права людини, гідність та цінність людської особистості, рівноправність чоловіків і жінок, рівність прав великих і малих націй», а також «ніяких обмежень відносно прав чоловіків і жінок брати участь у будь-якій якості та на рівних умовах в її (ООН) головних і допоміжних органах»[5]. Прийняття цієї норми свідчило про розуміння держав-членів ООН нерозривного зв'язку між розвитком людства та забезпеченням гендерної рівності.

Принцип рівності чоловіків і жінок пізніше був впроваджений у ряді міжнародних договорів ООН

та спеціалізованих установ ООН з прав людини. Він міститься в Міжнародному пакті про громадянські та політичні права та Міжнародному пакті про соціальні, економічні та культурні права 1966 р. та низці інших основоположних документів.

Нормативне закріплення ідеї гендерної рівності супроводжувалося створенням інституційного механізму її втілення в міжнародно-правову практику. В Економічній і Соціальній Раді ООН (ЕКОСОП) 1946 року в складі Комісії з прав людини створено підкомісію зі становища жінок, а згодом їй надано статус Комісії. У березні 2023 року у Нью-Йорку відбулася 67-а сесія Комісії ООН зі становища жінок. Ця сесія стала «голосом правди» про злочини Росії в Україні [6].

Україна ратифікувала 1980 року Конвенцію ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, яку було ухвалено 1979 року. На міжнародній арені Конвенція умовно зветься «Біль про права жінок». Країни, які ратифікували Конвенцію, зобов'язані вживати заходів для унеможливлення дискримінації, тобто будь-якого розрізнення, винятку або обмеження за ознакою статі, спрямованих на послаблення чи зведення нанівець визнання, користування або здійснення жінками, незалежно від їхнього сімейного стану, на основі рівноправності чоловіків і жінок, прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній, громадській або будь-якій іншій галузі (ст. 1 Конвенції) [7].

Крім того, проаналізувавши дану Конвенцію, можна виокремити деякі її особливості. Так, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок:

1) наголошує на рівності можливостей у контексті рівного доступу жінок до всіх ресурсів країни (рівність гарантується законодавством і державною політикою, а також забезпечується відповідними механізмами та інститутами);

2) вказує на обов'язок держави забезпечити відсутність перешкод на шляху до реалізації жінками своїх прав, навіть якщо захист прав жінок гарантований на рівні політики й законодавства;

3) держава повинна забезпечити рівноцінність результатів та реальне змінення становища жінок.

При цьому, відповідно до вищезазначених положень, Україна кожні чотири роки звітує перед Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок про виконання Конвенції та отримує заключні зауваження з рекомендаціями щодо подальших необхідних змін у законодавстві, політиці та практиці в усіх сферах суспільного життя.

Ще одним важливим міжнародним нормативним документом в досліджуваній сфері слід вважати Пекінську декларацію та платформу дій, яку було прийнято 1995 року. Даний документ має на меті поліпшення становища жінок на шляху їх активного залучення до всіх сфер суспільного та приватного життя, забезпечуючи всебічну та рівну участь жінок у прийнятті рішень з економічних, соціальних, культурних і політичних питань [8].

Характерними рисами Пекінської платформи дій є:

1) розширення прав і можливостей жінок щодо рівноправності між жінками та чоловіками;

2) конкретизація дій органів державної влади і громадських структур щодо забезпечення рівноправності;

3) запровадження поняття гендерної рівності на законодавчому рівні.

Просування гендерної рівності в сфері соціального захисту набуло системного характеру в діяльності Ради Європи (Council of Europe), яка з самого початку свого існування (1949 р.) проголосила рівність між жінками і чоловіками основоположним принципом, що має впроваджуватися в усі сфери суспільного і приватного життя. Варто зауважити, що основоположними документами Ради Європи, що встановлюють нормативні та правові стандарти рівності, є «Європейська конвенція про захист прав і основних свобод» (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 1950), «Європейська соціальна хартія» (European Social Charter, 1961, revised 1996) та «Декларація про рівність між жінками і чоловіками» (Declaration on Equality of Women and Men, 1988) [9, 10].

В свою чергу, до Європейської конвенції про захист прав і основних свобод було прийнято чотирнадцять протоколів і Протокол № 12 закріпив загальну заборону дискримінації. Так, відповідно до ст. 1 цього Протоколу здійснення будь-якого передбаченого законом права забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою, наприклад за ознакою статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, народження або за іншою ознакою. Ніхто не може бути дискримінований будь-яким органом державної влади за будь-якою ознакою, наприклад за тими, які зазначено вище [9].

Поряд з цим, пунктами 13 та 31 ч. 1 Європейської соціальної хартії закріплено право кожної малозабезпеченої людини на соціальну та медичну допомогу, а також загальне право на житло [10].

Декларацією про рівність між жінками і чоловіками держави – члени Ради Європи підтвердили свої зобов'язання щодо забезпечення принципу рівноправності жінок та чоловіків у своїй діяльності, який, на їх думку, являє собою основну умову демократії та вимогу соціальної справедливості, та продовжувати подальшу роботу в цьому напрямку [11].

Питання рівності в сфері соціального забезпечення підіймалися за останні роки в наступних рекомендаціях КМ Ради Європи державам-членам: про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень у сфері політики та суспільному житті (Recommendation (CM/Rec(2003)3)); щодо стандартів і механізмів із гендерної рівності (Recommendation (CM/Rec(2007)17)); імплементації

рекомендації з питань комплексного підходу в освіті державами-членами (Recommendation (CM/Rec(2012)13)).

Моніторинг просування гендерної рівності, зокрема й в сфері соціального захисту, вважається Радою Європи однією з умов досягнення гендерної рівності. Рекомендація КМ РЄ (CM/Rec(2007)17) надає перелік загальних стандартів: гендерна рівність в якості принципу прав людини і обов'язок держав; гендерна рівність як турбота і відповідальність суспільства в цілому; зобов'язання та підзвітність у справі досягнення гендерної рівності; ратифікація відповідних міжнародно-правових документів; врахування гендерної проблематики в законодавстві в усіх областях, особливо в сфері соціального захисту населення, а також визначаються стратегії, механізми та інструменти щодо досягнення гендерної рівності, зокрема розробка додаткових національних стратегій як зобов'язання держави у своєму прагненні до рівності; створення або зміцнення інституційних механізмів (національного механізму) забезпечення гендерної рівності; розвиток досліджень та інструментарію для оцінки жіночої та чоловічої ситуації та оцінки прогресу в цій ситуації; налагодження співпраці та партнерських відносин) [12].

За останні роки встановлення правових стандартів щодо рівності жінок і чоловіків стало пріоритетним напрямком діяльності Ради Європи, свідомством чого є «Трансверсальна (наскрізна) програма гендерної рівності» (Transversal Programme on Gender Equality, 2012), спрямована на забезпечення стандартів гендерної рівності, втілення їх державами-членами за допомогою різних заходів, включаючи стратегії досягнення гендерної рівності [13].

Переходячи до аналізу стану імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство, варто зазначити, що в українському законодавстві Основним Законом є Конституція України, що забезпечує рівні права та можливості. Відповідно до ст. 24 Конституції не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї.

Також важливими в цій сфері є закони України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI і «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 07.12.2017 № 2229-VIII. Ці закони передбачають заборону дискримінації, зокрема за ознакою статі, та визначають всі види домашнього насильства, за вчинення якого передбачається кримінальна відповідальність.

На виконання законодавства Кабінет Міністрів України Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273 затвердив Державну соціальну програму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, яка спрямована на укріплення інституційних механізмів забезпечення гендерної рівності з комплексним підходом до подолання інституційних обмежень у сфері гендерної рівності, зокрема удосконалення нормативно-правової бази; урахування гендерного компонента в програмах економічного та соціального розвитку; удосконалення механізму проведення гендерно-правової експертизи тощо [14].

В цьому світлі, необхідно зазначити і щодо Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року, що затверджений Постановою КМУ від 5 вересня 2018 року № 634-р. Головною метою даного акту визначено подолання всіх форм дискримінації щодо жінок та дівчат, зниження рівня гендерно зумовленого насильства, забезпечення запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим, проведення широких інформаційних кампаній з підвищення правової обізнаності, покращення доступу дівчат та жінок до освітніх, медичних, правових і соціальних послуг [15].

Яскравим прикладом реалізації положень законодавства в досліджуваній сфері стало затвердження Розпорядженням КМУ від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року [16]. Головною метою документа є підвищення рівня дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків відповідно до Положень Національного плану дій, що мають бути відтворені у відомчих, регіональних та місцевих планах, програмах діяльності. Основну увагу в Національному плані приділено соціально незахищеним групам жінок і чоловіків. Варто додати, що на сьогоднішній день даний документ є основним серед підзаконних нормативно-правових актів щодо забезпечення гендерної рівності в усіх сферах суспільного життя, зокрема і у сфері соціального забезпечення найбільш уразливих верств населення.

Одним із документів ухвалених Кабінетом Міністрів в умовах воєнного стану стало ухвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року [17].

Висновки. Таким чином, підсумовуючи? можна сказати, що сучасне світове і, зокрема європейське співтовариство майже від часу свого заснування ставило питання забезпечення гендерної рівності в розряд першочергових, створило відповідну фундаментальну нормативно-правову базу, а також механізм викоренення гендерного дисбалансу. В свою чергу, Україна, ратифікуючи дані документи, приймаючи власні та змінюючи вже прийняту нормативні документи, підтвердила свої наміри та зобов'язання щодо зміни гендерного стереотипу. Проте, декларативного закріплення міжнародних стандартів недостатньо, перш за все, необхідно прагнення суспільства до внутрішніх змін і, наслідком, змін в державі.

Одним із можливих шляхів подолання гендерних проблем та стереотипів у сфері соціального забезпечення в Україні є підвищення загального освітнього рівня, правової обізнаності населення; підвищення рівня кваліфікації кадрів державних службовців та органів місцевого самоврядування; спрощення доступу до надання консультацій з питань забезпечення соціальним житлом.

Окрім цього, важливим аспектом у гендерному питанні в Україні є перемога у війні з Російською Федерацією та притягнення осіб, винних у скоєнні воєнних та гендернозумовлених злочинів на території України. Значні кроки у цьому напрямку вже здійснено. Відбувається фіксація воєнних злочинів з боку військових формувань РФ, піднімаються питання на найвищому світовому рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Global Gender Gap Report 2022. Офіційний сайт World Economic Forum. URL: <http://surl.li/idcfg>.
2. Мінсоцполітики: Обліковано 1 459 170 внутрішньо переміщених осіб. *Офіційний веб-сайт КМУ*. – <http://surl.li/idceo>.
3. Внутрішньо переміщені особи. Веб-сайт Міністерства юстиції України. – URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html>.
4. Загальна декларація прав людини: міжнародний документ від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
5. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26.06.1945 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text.
6. Українська делегація на 67-й сесії Комісії ООН зі становища жінок стала “голосом правди” про злочини Росії. Урядовий портал. 04 квітня 2023 року. – URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrainska-delehatsiia-na-67-i-sesii-komisii-oon-zi-stanovyshcha-zhinok-stala-holosom-pravdy-pro-zlochyny-rosii-olha-stefanishyna>.
7. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: міжнародний документ від 18.12.1979. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207.
8. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні: Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН / укл. М. Корюкалов; за сприяння Програми ООН Жінки «Підсилення підзвітності у фінансуванні гендерної рівності. Партнерство ЄС і ООН з гендерної рівності» в Україні, Представництва Фонду Фрідріха Еберта в Україні та Українського жіночого фонду. К., 2014. 120 с.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародний документ від 4.11.1950). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
10. Європейська соціальна хартія (переглянута): міжнародний документ від 03.05.1996 № 994_062. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
11. Декларація про рівноправність жінок та чоловіків : Декларація Комітету міністрів Ради Європи від 16.11.1988 № 994_903. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_903#Text.
12. Recommendation CM/Rec(2007)7 of the Committee of Ministers to member states on good administration. URL: <https://rm.coe.int/cmrec-2007-7-of-the-cm-to-ms-on-good-administration/16809f007c>.
13. СТРАТЕГІЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ НА 2018-2023 РОКИ. – URL: <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4>.
14. Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 273. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF#Text>.
15. Про затвердження Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2018 року № 634-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2018-%D1%80#Text>.
16. Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>.
17. Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text>.

REFERENCES:

1. Global Gender Gap Report (2022). *World Economic Forum*. Retrieved from: <http://surl.li/idcfg> [in English].
2. Minsotspolityky. Oblikovano 1 459 170 vnutrishno peremishchenykh osib. (2021). [Ministry of Social Policy. 1,459,170 internally displaced persons were counted]. *Ofitsiyni veb-sait KМУ*. Retrieved from: <http://surl.li/idceo> [in Ukrainian].
3. Vnutrishno peremishcheni osoby. [Internally displaced persons]. *Veb-sait Ministerstva yustytzii Ukrainy*. Retrieved from: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> [in Ukrainian].
4. Zahalna deklaratsiia prav liudyny. (1948, December 10). [Universal Declaration of Human Rights].

mizhnarodnyi dokument. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 [in Ukrainian].

5. Statut Orhanizatsii Obiednanykh Natsii i Statut Mizhnarodnoho Sudu. (1945, June 26). [The Charter of the United Nations and the Charter of the International Court of Justice]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text [in Ukrainian].

6. Ukrainska delehatsiia na 67-y sesii Komisii OON zi stanovyshcha zhinok stala "holosom pravdy" pro zlochyny Rosii. (2023, April 4). [The Ukrainian delegation at the 67th session of the UN Commission on the Status of Women became the "voice of truth" about Russias crimes]. *Uriadovi portal*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrainska-delehatsiia-na-67-i-sesii-komisii-oon-zi-stanovyshcha-zhinok-stala-holosom-pravdy-pro-zlochyny-rosii-olha-stefanishyna> [in Ukrainian].

7. Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii pro likvidatsiiu vsikh form dyskryminatsii shchodo zhinok. (1979, December 18). [United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women]. *Mizhnarodnyi dokument*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207 [in Ukrainian].

8. Koriukalov, M. (2014). Henderna polityka ta instytutsiini mekhanizmy yii realizatsii v Ukraini. [Gender policy and institutional mechanisms for its implementation in Ukraine]. *Natsionalnyi ohliad vykonannia Ukrainoiu Pekinskoï deklaratsii ta Platformy dii i zakliuchnykh dokumentiv Dvadtsiat treti spetsialnoi sesii Heneralnoi Asamblei OON*. 120. [in Ukrainian].

9. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod. (1950, November 4). [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]. *Mizhnarodnyi dokument*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 [in Ukrainian].

10. Yevropeiska sotsialna khartiia (perehliana). (1996, May 3). [European Social Charter (revised)]. *Mizhnarodnyi dokument № 994_062*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062 [in Ukrainian].

11. Deklaratsiia pro rivnopravnist zhinok ta cholovikiv. (1988, November 16). [Declaration on the equality of women and men]. *Deklaratsiia Komitetu ministriv Rady Yevropy № 994_903*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_903#Text [in Ukrainian].

12. Recommendation CM/Rec(2007)7 of the Committee of Ministers to member states on good administration. (2007, June 20). Retrieved from: <https://rm.coe.int/cmrec-2007-7-of-the-cm-to-ms-on-good-administration/16809f007c> [in English].

13. STRATEHIIa HENDERNOI RIVNOSTI RADY YeVROPY NA 2018-2023 ROKY. (2018, April). [GENDER EQUALITY STRATEGY OF THE COUNCIL OF EUROPE FOR 2018-2023]. Retrieved from: <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4> [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi sotsialnoi prohramy zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv na period do 2021 roku. (2018, April 11). [On the approval of the State social program for ensuring equal rights and opportunities for women and men for the period until 2021]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 273*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

15. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho planu dii z vykonannia rekomendatsii, vykladenykh u zakliuchnykh zauvazhenniakh Komitetu OON z likvidatsii dyskryminatsii shchodo zhinok do vosmoi periodychnoi dopovidi Ukrainy pro vykonannia Konventsii pro likvidatsiiu vsikh form dyskryminatsii shchodo zhinok na period do 2021 roku. (2018, September 5). [On the approval of the National Action Plan for the Implementation of the Recommendations Set forth in the Concluding Remarks of the UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women to the Eighth Periodic Report of Ukraine on the Implementation of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women for the Period Until 2021]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 634-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2018-%D1%80#Text>

16. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho planu dii z vykonannia rezoliutsii Rady Bezpeky OON 1325 «Zhinky, myr, bezpeka» na period do 2025 roku. (2020, October 28). [On the approval of the National Action Plan for the Implementation of UN Security Council Resolution 1325 "Women, Peace, Security" for the period until 2025]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 1544-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

17. Pro skhvalennia Derzhavnoi stratehii zabezpechennia rivnykh prav ta mozhlyvostei zhinok i cholovikiv na period do 2030 roku ta zatverdzhennia operatsiinoho planu z yii realizatsii. (2022, August 12). [On the approval of the State strategy for ensuring equal rights and opportunities for women and men for the period until 2030 and the approval of the operational plan for its implementation]. *Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy № 752-r*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 19.05.2023